

Sygn. akt II Kp 239/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2015r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Adriana Skorupska

Protokolant: Katarzyna Czaplicka

po rozpoznaniu w sprawie o czyn z art. 288 § 1 k.k.

na skutek zażalenia S. P.

w przedmiocie odmowy wszczęcia dochodzenia

na podstawie art. 465 § 2 k.p.k.

postanowił:

zażalenia **S. P.** z dnia 9 lipca 2015r. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie z dnia 30 czerwca 2015r. w przedmiocie odmowy wszczęcia dochodzenia nie uwzględnić i utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2015r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie zniszczenia żywopłotu w dniu 8 i 21 kwietnia 2015r. w B. przez ustalonego sprawcę, który poprzez wycięcie na długości 10 metrów żywopłotu spowodował stratę w wysokości 5.000 zł na szkodę S. P. tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k. wobec braku wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej (art. 17 p§ 1 pkt 10 k.p.k.);

Na powyższe postanowienie w dniu 9 lipca 2015r. wniósł zażalenie zawiadamiający o możliwości popełnienia przestępstwa S. P. wnosząc o jego uchylenie i wszczęcie dochodzenia w sprawie. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy w szczególności nieprzesłuchanie poprzedniego właściciela nieruchomości – I. B. – który nabył, zasadził i pielęgnował żywopłot, błędy w ustaleniach faktycznych polegające w szczególności na tym, że niezgodnie ze stanem faktycznym uznano, iż to nie skarżący S. P. jest właścicielem żywopłotu a jest nim Gmina B., w związku z czym błędnie uznano, iż nie jest on osobą uprawnioną do złożenia wniosku o ściganie sprawcy czynu zabronionego z art. 288 § 1 k.k.

We wniosku z dnia 16 lipca 2015r. Prokurator Rejonowy w Dzierżoniowie zwrócił się o nieuwzględnienie zażalenia i utrzymanie w mocy przedmiotowego postanowienia.

Sąd po rozpoznaniu zażalenia S. P. podziela w pełni stanowisko Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie, iż decyzja procesowa o odmowie wszczęcia dochodzenia podjęta przez ten organ jest w pełni zasadna i odpowiada prawu, a zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, w związku z czym utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Zgodnie z art. 288 § 1 k.k. odpowiedzialności karnej podlega ten kto cudzą rzecz niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku. Czynność wykonawcza polega na zniszczeniu, uszkodzeniu lub uczynieniu niezdatną do użytku cudzej rzeczy. Zniszczenie i uszkodzenie rzeczy nie różnią się jakościowo, lecz tylko ilościowo,

i polegają na powodowaniu fizycznych zmian w strukturze rzeczy. W wypadku zniszczenia rzeczy zachodzi jej całkowite unicestwienie, bądź uszkodzenie idące tak daleko, że rzecz przestaje przynależć do tego rodzaju, do jakiego należała przed czynem. Przy zniszczeniu w grę wchodzi niemożność przywrócenia rzeczy do stanu poprzedniego. Uszkodzenie stanowi naruszenie substancji rzeczy bez jej unicestwienia. Z kolei uczynienie rzeczy niezdatną do użytku sprowadza się do wywołania niemożności używania jej zgodnie z przeznaczeniem, bez fizycznego naruszenia jej substancji. Chodzi zarówno o niezdatności rzeczy do użytku zgodnego

z jej normalnym (typowym) przeznaczeniem, jak i z przeznaczeniem, jakie nadał jej pokrzywdzony. Relevantne jest zarówno spowodowanie całkowitej, jak i częściowej bezużyteczności rzeczy. Zniszczenie, uszkodzenie lub uczynienie niezdatną do użytku rzeczy skutkujące szkodą majątkową nieprzekraczającą 1/4 najniższego miesięcznego wynagrodzenia stanowi wykroczenie z art. 124 k.w. Czyn ten jest przestępstwem materialnym. O zaliczeniu zachowania do kategorii zniszczenia, uszkodzenia lub uczynienia niezdatnym do użytku przesądzać będzie wywołany przez sprawcę skutek. Skutkiem jest zniszczenie, uszkodzenie lub niezdatność do użytku rzeczy, a także szkoda majątkowa przekraczająca 1/4 najniższego miesięcznego wynagrodzenia. Wchodzi tu w grę zarówno rzeczywisty uszczerbek (damnum emergens), jak

i utracone korzyści (lucrum cessans). Może być popełniony tylko umyślnie, w obu postaciach zamiaru. Skutkiem jest zmiana w rzeczy poddanej przestępnemu zachowaniu - polegająca czy to na przesunięciu w strukturze rzeczy, czy to na odebraniu jej dotychczasowej funkcji. Zachowanie stypizowane w art. 288 § 1 k.k. jest karalne w obu postaciach umyślności - zamiarze bezpośrednim i ewentualnym. Dla charakterystyki strony podmiotowej nie ma znaczenia cel i motywacja sprawcy.

Z uwagi na ograniczenie strony podmiotowej przestępstwa przewidzianego w art. 288 § 1 k.k. do umyślności, nieumyślne zniszczenie, uszkodzenie lub uczynienie rzeczy niezdatną do użytku stanowić może podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej na gruncie prawa cywilnego. Sprawca musi obejmować umyślnością desygnaty wszystkich znamion typu czynu zabronionego, w tym także skutek w postaci zniszczenia, uszkodzenia lub uczynienia niezdatną do użytku rzeczy, w stosunku do której podejmuje swoje zachowanie. W przypadku zachowania objętego formą zamiaru bezpośredniego, w płaszczyźnie intelektualnej sprawca musi mieć świadomość konieczności tego, że jego zachowanie prowadzić będzie do zniszczenia, uszkodzenia lub uczynienia niezdatną do użytku cudzą rzecz lub świadomość możliwości doprowadzenia do takich stanów rzeczy w wyniku przedsięwziętego zachowania. W płaszczyźnie woluntatywnej uświadomione elementy zachowania sprawcy muszą być objęte wolą w postaci chęci wywołania uświadomionych stanów rzeczy. W przypadku działania umyślnego, gdy umyślność występuje w formie zamiaru wynikowego, sprawca w płaszczyźnie intelektualnej musi mieć świadomość możliwości doprowadzenia swoim zachowaniem do zniszczenia, uszkodzenia lub uczynienia niezdatną do użytku cudzej rzeczy, oraz w płaszczyźnie woluntatywnej godzić się na zrealizowanie uświadomionych elementów. Brak odbicia w świadomości sprawcy któregokolwiek z elementów znamion typu czynu zabronionego opisanego

w art. 288 § 1 k.k., a więc nieuświadomienie sobie przez sprawcę co najmniej możliwości jego wystąpienia w wyniku realizowanego zachowania, oznacza niewypełnienie elementów decydujących o stronie podmiotowej omawianego przestępstwa i w konsekwencji niemożność subiektywnego przypisania go sprawcy. Także w odniesieniu do strony woluntatywnej konieczne jest jednoznaczne ustalenie, że sprawca, uświadamiając sobie możliwość zrealizowania znamion czynu zabronionego, na ewentualne zaistnienie tego stanu, w tym także skutku, z całą świadomością się godził. Nieumyślne zniszczenie rzeczy (jej uszkodzenie, uczynienie niezdatną do użytku), tudzież naruszenie przepisów, są zachowaniami niekaralnymi. Zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy w wyniku lekkomyślności lub niedbalstwa stanowi jedynie delikt cywilny powodujący obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego (restitutio in integrum) lub zapłacenia stosownego odszkodowania. ***Ściganie przestępstwa określonego w art. 288 § 1 k.k. następuje na wniosek pokrzywdzonego.***

Kodeks postępowania karnego przewiduje dwa tryby inicjowania postępowania karnego: z oskarżenia publicznego (z urzędu) - art. 9 § 1 k.p.k., z oskarżenia prywatnego - art. 59 § 1 k.p.k. Ściganie z oskarżenia publicznego może przyjąć postać trybu bezwarunkowego, w którym toczy się znakomita większość spraw karnych, oraz trybu warunkowego, na który składa się: ściganie na wniosek określonej osoby, instytucji lub organu (art. 9 § 1 k.p.k.), ściganie za zezwoleniem władzy (art. 9 § 1 k.p.k. in fine). Przepis art. 12 k.p.k. reguluje problematykę procesową ścigania na wniosek. Występuje ono w naszym systemie procesowym jako ściganie na wniosek pokrzywdzonego, zaś wyjątkowo na wniosek

innego uprawnionego podmiotu. Kodeks karny przewiduje wiele przestępstw, których ściganie uzależnione jest od woli pokrzywdzonego, **a jego wniosek o ściganie jest warunkiem koniecznym prowadzenia**, względnie kontynuowania, **postępowania karnego przez organy procesowe**. Wyrazem ustawowego uwzględnienia nadrzędności interesów pokrzywdzonego są dwie formy uzależnienia ścigania od woli pokrzywdzonego:

1) **bezwzględny zakaz prowadzenia postępowania bez wniosku pokrzywdzonego o przestępstwa naruszające sferę indywidualnych interesów pokrzywdzonego, niezależnie od osoby sprawcy** - są to tzw. przestępstwa bezwzględnie wnioskowe; wniosek pokrzywdzonego skierowany jest przeciwko przestępstwu w ogóle, bez względu na to, kto był sprawcą czynu (np. art. 288 § 4 k.k.)

2) wprowadzenie kategorii tzw. przestępstw względnie wnioskowych - tu punkt ciężkości przesuwa się ze zdarzenia przestępnego na osobę sprawcy; przestępstwa względnie wnioskowe to takie czyny karalne, które w zasadzie są przestępstwami ściganymi z urzędu, i dopiero ustalenie szczególnego stosunku pokrzywdzonego do sprawcy przestępstwa powoduje, że ściganie uzależnione jest od imiennego wniosku pokrzywdzonego o ściganie; ściganie "osób najbliższych" wymaga imiennego wniosku. Zgodnie z definicją legalną z art. 115 § 11 k.k. osobą najbliższą jest: małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Ustalenie, że przedmiotem postępowania jest kwestia odpowiedzialności karnej za przestępstwo ścigane na wniosek, obliguje organ procesowy do podjęcia czynności zmierzających do wyjaśnienia, czy wniosek będzie złożony przez uprawniony podmiot (art. 17 § 2 k.p.k. in fine). Uprawnienie do złożenia wniosku jest samodzielnym, osobistym prawem pokrzywdzonego. Z chwilą złożenia wniosku przez uprawniony podmiot postępowanie toczy się z urzędu (art. 12 § 1 k.p.k.). Ustawa nie zobowiązuje pokrzywdzonego, aby zdecydował, czy żąda ścigania w momencie, gdy określony organ o to zabiega.

Art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. **nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej**. Do chwili otrzymania wniosku lub zezwolenia władzy, od których ustawa uzależnia ściganie, organy procesowe dokonują tylko czynności nie cierpiących zwłoki w celu zabezpieczenia śladów i dowodów, a także czynności zmierzających do wyjaśnienia, czy wniosek będzie złożony lub zezwolenie będzie wydane (art. 17 § 2 k.p.k.).

Przechodząc do niniejszej sprawy, w ocenie Sądu, nie ma podstaw do kwestionowania rozstrzygnięcia Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie. Mając na uwadze oświadczenie G. P. z Referatu (...) Urzędu Miejskiego w B., z którego wynika jednoznacznie, iż na podstawie zgromadzonej dokumentacji Urzędu Miejskiego w B., przedmiotowy żywoplot znajduje się za granicą działki posesji przy ul. (...) w B., a w pasie drogi publicznej, w związku z czym pokrzywdzonym w niniejszej sprawie nie jest właściciel posesji przy ul. (...) w B. tj. S. P., a Urząd Miejski w B., który jednak jako podmiot uprawniony do złożenia wniosku o ściganie sprawcy zniszczenia mienia nie jest tym zainteresowany.

W ocenie Sądu, w toku czynności podjętych przez Prokuratora nie dopuszczono się żadnych błędów konsekwencją, których mogłyby być uchylene zaskarżonego postanowienia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, nie znajdując podstaw do uchylenia zaskarżonego postanowienia i całkowicie podzielając pogląd Prokuratury, Sąd uznał, że zażalenie skarżącego S. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

(...)

(...)